דור צעיר, נמרץ וחדור אמונה

written by דוד מ' וינברג | 20.01.2024

החודש כתבו צנחנים מחטיבה 55 מכתב למפקדם ובו הצהירו על נכונותם להמשיך את המלחמה בחמאס "עד הניצחון", גם אם זה דורש שירות במילואים עוד חודשים רבים.

המכתב, שזכה לתפוצה רחבה, מסתייג מהחלטת המטה הכללי של צה"ל להתחיל בנסיגה מחלקים ניכרים של עזה לפני השלמת המשימה להשמדת כל יכולות התקיפה של חמאס. "איך נוכל לחזור הביתה למשפחות שלנו לפני שיצרנו את התנאים שיאפשרו לתושבי העוטף לחזור לבתים, ליישובים ולמשפחות שלהם?" הם שואלים, ומבקשים את "הכבוד" להמשיך במערכה.

אם לשים רגע בצד את שאלת ההיערכות מחדש של צה"ל, מה שחשוב במכתב הצנחנים הוא רגש הפטריוטיות והחיוביות האמיץ שמתפרץ מכל פסקה ממנו.

החבר'ה הצעירים, שחתמו על המכתב בשמם המלא ועם המספרים האישיים שלהם, הם אזרחים נאמנים למדינתם, המסורים לעתידה של ישראל ובטוחים ביכולתה להתגבר על כל צרה.

רגשותיהם החיוביים והאמיצים הם חלק מהחוסן שמפגינים חלקים נרחבים בציבור הישראלי, החל מאימהות שמחזיקות בעוצמה את העורף, ועד למאות אלפי ישראלים (ויהודי התפוצות) שמתנדבים בשלל דרכים כדי לפצות על המחסור בידיים עובדות בחקלאות, במפעלים ובבתי חולים.

סקר דעת קהל חדש בקרב הדור הצעיר בישראל שפורסם לפני שבוע מבהיר ללא צל של ספק שישראל בורכה בצעירים הבוטחים ביותר; דור של מנהיגי עתיד אופטימיים וחרוצים מספיק כדי להוביל את ישראל במסלול להצלחה חרף כל האתגרים התובעניים שלפניה.

תוצאות הדוח המעמיק של גליקמן-שמיר-סמסנוב (קבוצת Publicis) שמות קץ לכל הטענות המשמיצות את הצעירים הישראלים כשטחיים, מנותקים מערכים, או חסידים של אוניברסליזם ריקני.

באופן פרדוקסלי, דווקא החיבור של הצעירים לטיק טוק ולאינסטגרם כחלק מהעולם הרחב עודד אותם לתפוס יותר מתמיד בזהות הישראלית והיהודית, כתגובת נגד חדה לזוועות ה-7 באוקטובר ולהשלכות האנטישמיות שלהן בעולם.

אבל הנקודה החשובה היא בהשוואה (או בניגוד) שעולה מהסקר בין דעותיהם של הצעירים הישראלים (בני 16-25, כלומר בני נוער, חיילים, תלמידי ישיבות וסטודנטים) לדעות הוריהם והורי הוריהם.

מסתבר שהצעירים של היום דומים יותר לדור הסבים והסבתות שלהם (אלה שנלחמו על

עצמאות המדינה ב-1948) מאשר לדור ההורים. כמו דור מקימי המדינה הם מחוספסים וקשוחים, מציאותיים וחדורים ברוח לחימה, בשעה שהוריהם ממוקדים יותר ב"נורמליות" וב"חיים הטובים".

הצעירים הם הפטריוטיים והאופטימיים הגדולים ביותר של המדינה הזו. 59% מהם מאמינים שישראל חזקה ותנצח בכל המלחמות הנוכחיות, וכי העתיד יהיה טוב. 49% אומרים שהם מגויסים לצבא או מתנדבים במסגרות אזרחיות, וכי הם "מסורים" למדינת ישראל. 42% אומרים שליהודים אין מקום אחר בעולם. (35% מודאגים יותר לגבי עתידה של ישראל; ו-20% אומרים שהתפכחו, וכי אינם רואים את עתידם בישראל.)

עם זאת, הצעירים הישראלים של היום אינם מרכיבים משקפיים ורודים. 57% מכירים בכך שצפויה תקופה קשה, וכי הדרך של ישראל לחדש את העוצמה והצמיחה שלה עוד ארוכה. (29% צופים התאוששות מהירה מהמשבר הנוכחי ומאמינים כי צפויה עלייה המונית בקרוב; מנגד, 14% חוששים שישראל עומדת בפני קשיים שלא ניתן יהיה להתגבר עליהם.)

אין אסקפיזם במבט על המצב הנוכחי. 82% מבני הנוער בישראל מוכנים (במידה מסוימת או במידה רבה) לעצור את "החיים הטובים", מבחינת תוכניות אישיות לעבודה, לימודים או חופשה, ומוכנים לוותר כליל על נסיעות לחו"ל. 61% מסכימים במידה רבה ו-25% מסכימים חלקית שעכשיו זה הזמן להגביל רכישות ולחסוך לעתיד.

ובעת קניות נחוצות, 77% מעדיפים באופן מוחלט לקנות "כחול לבן", ו-84% מעדיפים לקנות מחברות ישראליות או בינלאומיות שתורמות למאמץ המלחמתי/הלאומי.

בניגוד לצעירים ברחבי העולם בגילאים הרלוונטיים, הצעירים הישראלים מבינים היטב את הצורך להתמקד בעבודה ובלימודים (54%), במשפחה (51%), בחברים (34%) ובהתנדבות (21%), על פני מסיבות והנאות.

חשוב לעמת את החשיבה הנלהבת והנמרצת, ובו בזמן הפרגמטית והשקולה, של צעירים ישראלים עם התחושות השחורות והדיכאוניות שמבטא חלק מסוים בעילית הישראלית. למרבה הצער, בשידורים הישראליים שולטת הקדרות; שם הקול הדומיננטי הוא של מעמד פריווילגי של עיתונאים מבוגרים ו"מומחים" ותיקים.

אותה "משמרת ישנה" אומרת לנו שוב ושוב שישראל מפסידה במלחמה עם חמאס, אינה יכולה לנצח את חמאס או חיזבאללה, אין לה החוסן החברתי לשרוד מלחמות ארוכות ואין לה עתיד, וכל זאת על סמך פרדיגמות של ה-6 באוקטובר שעבר זמנן.

פירוש הדבר, לדעת "מומחים" אלו, הוא קבלת כל דרישות חמאס לשחרור החטופים, ובכלל זה סיום מיידי של כל הפעולות הצבאיות בעזה; ויתורים דיפלומטיים מרחיקי לכת לפלסטינים (למרות השחיתות, ההשקעה בטרור ובחינוך אנטישמי והיעדר כל נכונות לפשרה מצידם); וכמובן, סילוק פוליטי של ראש הממשלה נתניהו והקואליציה ה"משיחיסטית-רדיקלית" שלו. כל הדיבורים

הפסימיים שלהם פוגעים בעם הזה, בעודו נלחם על חייו.

שניים מעמיתיי במכון משגב, הפרופסורים גבי סיבוני וקובי מיכאל, מכנים את הקולות השליליים הללו בשם "תנועת הדיכאוניסטים". השם הוא על משקל תנועת ה"ביטחוניסטים", שלהבדיל מייצגים אמונה נלהבת בהצלחת העמדה הביטחונית הישראלית הנועזת ובעידוד הזהות הלאומית הישראלית.

מה שניתן לומר בוודאות הוא שקיים פער רחב ועמוק בין השיח הפסימי והדיכאוני שמאפיין את "המשמרת הישנה" לבין האופטימיות והחוסן שמביעים בני ובנות הדור הצעיר בישראל, וחלק גדול מהחברה הישראלית כולה.

אני מקווה ומניח שהאמירות השליליות והטלת הספק העצמי של "הדיכאוניסטים" יינגפו בפני החשיבה החיובית והעמדה הבטוחה של הצעירים הישראלים ושל רבים/רוב הישראלים. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה שיח פחות חזק או אותנטי מזה.

פורסם בערוץ 7, בתאריך 25.1.2024.